NASIONALE SENIOR SERTIFIKAAT-EKSAMEN
MEI 2024

REKENINGKUNDE: VRAESTEL II

Tyd: 2 uur | 100 punte

INLIGTINGSBOEKIE

IEB Copyright © 2024

VRAAG 1 BEGROTINGS [35 punte; 42 minute]

Die volgende inligting het op La Meme (Edms) Bpk betrekking

LA MEME

La Meme (Edms) Bpk is 'n klein maatskappy wat meme's druk op T-hemde wat hulle dan verkoop. Hulle verkoop hul T-hemde aan Mr Price, Jet en 'n paar kleiner winkels op krediet. Hulle het ook opspringwinkels by plattelandse markte en ander geleenthede waar hulle hul T-hemde vir kontant verkoop.

Die maatskappy is geregistreer met Gemagtigde Aandelekapitaal van 2 000 000 gewone aandele. Die finansiële jaar eindig op 28 Februarie elke jaar.

A. Uittreksel uit die Staat van Finansiële Posisie op 29 Februarie 2024

Gewone aandeelhouersbelang

Gewone aandelekapitaal (60% van gemagtigde aandelekapitaal)	R1 840 000
Behoue inkomste	R1 280 000

B. Begrote invordering van debiteure van 1 September 2024 tot 30 November 2024

Maand	Krediet-verkope	Invorderingstydperk 2024			Oninbare skuld	Korting toegestaan
		Sep	Okt	Nov		
Sep	1 125 000	551 250	337 500	168 750	56 250	11 250
Okt	1 137 500	–	557 375	341 250	–	11 375
Nov	1 375 000	–	–	673 750	–	13 750

C. Uittreksel uit die kontantbegroting vir 1 September 2024 tot 30 November 2024

	Sep	Okt	Nov
Surplus/tekort vir die maand	171 400	(328 100)	(441 300)
Saldo aan die begin van die maand	623 500	794 900	466 800
Saldo aan die einde van die maand	794 900	466 800	25 500

IEB Copyright © 2024

D. Bykomende inligting

- Debiteure
  - Korting word toegestaan aan debiteure wat in dieselfde maand as die aankoop betaal.
  - Debiteure het 'n totaal van 60 dae om hul skuld te vereffen, waarna dit as oninbaar afgeskryf word.

- 'n Afleweringsvoertuig sal op 1 Oktober 2024 vir R600 000 gekoop word en in 60 gelyke paaiemente vanaf die eerste maand afbetaal word. Waardevermindering op toerusting word voorsien teen 10% per jaar op kosprys.

- La Meme (Edms) Bpk het ongebruikte vloerspasie wat deur Nick's Nacks gehuur sal word vanaf 1 Oktober 2024. Maandelikse huur beloop R75 000. Nick's Nacks het ooreengekom om huur vir Oktober en November 2024 op 1 November 2024 te betaal.

- La Meme (Edms) Bpk het R650 000 belê in 'n vaste deposito wat tesame met die gekapitaliseerde rente op 10 Desember 2024 sal verval.

- Die maatskappy beplan om 'n bykomende 120 000 aandele in Januarie 2025 te verkoop.

IEB Copyright © 2024

VRAAG 2 MAATSKAPPYONTLEDING [40 punte; 48 minute]

Hierdie vraag bestaan uit twee dele, naamlik Deel A en Deel B wat verwant is.

DEEL A

Die inligting vir hierdie deel van die vraag het op Northam Platinum Beherend Beperk betrekking.

Northam Platinum Beherend Beperk is 'n mynmaatskappy wat metale soos platinum en palladium ontgin. Hulle verkoop hierdie metale in Suid-Afrika, Europa, Japan, Asië en Noord-Amerika. Dit is in 2020 gestig.

NORTHAM PLATINUM HOLDINGS LIMITED

A. Aangepas uit die Groephandelstaat vir die jaar:

	2022 R'miljoen	**2021 R'miljoen**	**% verandering**
Verkoopsinkomste	34 064	32 627	↑ 4,4
Koste van verkope	(19 179)	(16 520)	↑ 16,1
Bruto wins	14 885	16 107	↓ 7,6

B. Uittreksel uit die Groepjaarverslag vir 2022:

Ons omgewingsimpak

Northam produseer PGM's – spesiale metale wat kritiek is vir die bereiking van 'n skoner, groener, billiker wêreld.

Sleutelfokusterreine van ons omgewingsimpak is:

- Koolstofvoetspoor
- Hernubare energie
- Herwinning
- Lugvrystellings
- Waterverbruik

C. Uittreksel uit die Groepkontantvloeistaat vir 2022:

	R'miljoen
Kontantvloei uit bedryfsaktiwiteite	11 392
Kontantvloei uit beleggingsaktiwiteite	(12 457)
Kontantvloei uit finansieringsaktiwiteite	(1 648)

IEB Copyright © 2024

D.

	2022	**2021**
Wins voor inkomstebelasting (in R'miljoen)	13 675	
Wins na inkomstebelasting (in R'miljoen)	9 846	
Aandeelhouersbelang (in R'miljoen)	35 967	19 015
Gemagtigde aandelekapitaal	800 000 000	800 000 000
Getal aandele uitgereik	376 533 110	383 014 500
Opbrengs op gemiddelde aandeelhouersbelang	?	26,24%
Verdienste per aandeel	26 149 sent	24 495 sent
Dividende per aandeel	0 sent	158 sent
Skuld tot ekwiteit	0,67 : 1	0,55 : 1
Opbrengs op kapitaal aangewend	28,5%	27,2%
Gemiddelde rentekoers op lenings	10%	
Gemiddelde koers van vaste deposito	6,5%	

DEEL B

E. **Die inligting vir hierdie deel van die vraag verskaf 'n vergelyking tussen Northam Platinum Beherend Beperk en Royal Bafokeng Platinum Beperk vir 2022.**

	Northam Platinum Beherend Beperk NORTHAM PLATINUM HOLDINGS LIMITED	**Royal Bafokeng Platinum Beperk** ROYAL BAFOKENG PLATINUM MORE THAN MINING
Jaar wat die maatskappy begin het	2020	2008
Opbrengs op gemiddelde aandeelhouers-belang	*Vraag 2.8*	13,5%
Verdienste per aandeel	26 149 sent	11 443 sent
Dividende per aandeel	0 sent	780 sent
Netto batewaarde	9 552 sent	8 503 sent
JSE-prys op laaste dag van jaar	16 701 sent	15 425 sent
Skuld tot Ekwiteit	0,67 : 1	0,1 : 1
Opbrengs op kapitaal aangewend	28,5%	11,3%
Gemiddelde rentekoers op lenings	10%	10%

VRAAG 3 VERSOENINGS [25 punte; 30 minute]

Inligting aangaande Gas Monkey Garage

Gas Monkey Garage is 'n tussenganger (skakel tussen produsent en verbruiker) vir motorfietse. Hulle koop motorfietse by AMID Invoerders op krediet.

Hulle het 'n ooreenkoms met Harley Davidson SA om sy agentskappe van motorfietse te voorsien. Die agentskappe het 45 dae om hul rekeninge by Gas Monkey Garage te vereffen.

Deel A – Debiteure

Let wel: Die beginsaldo van R519 000 op die staat hieronder bestaan uit R410 400 wat op 15 Maart 2024 gekoop is en die res is op 4 April 2024 gekoop.

Gas Monkey Garage
Atlasweg 103
Boksburg
1923

Harley Davidson SA
Catherine Close, Sandton

Rekeningno.: 2469
Staatdatum: 27 Mei 2024

DATUM		TRANSAKSIES	DEBIET	KREDIET	SALDO
Mei	01	Beginsaldo			519 000
	05	Faktuur 1505	669 600		1 188 600
	06	Kredietnota 245		19 200	1 169 400
	07	Kwitansie 720		180 000	989 400
	07	Korting		14 400	975 000
	13	Faktuur 1802	1 069 200		2 044 200
	19	Kwitansie 990		326 000	1 718 200
	26	Kredietnota 880		50 400	1 667 800

60+ dae	30+ dae	Huidig
–R54 000	R39 000	1 138 800

Kredietbepalings:

- Alle skuld moet binne 45 dae na die datum van die staat vereffen word.
- 'n Vereffeningskorting van 8% op betalings word gegee indien betalings binne 30 dae van aankoop gedoen word.

IEB Copyright © 2024

Deel B – Krediteure

Gas Monkey Garage het 'n rekeningstaat van sy verskaffer AMID Invoerders ontvang. Die staat is gedateer 31 Mei 2024. Die staat dui 'n debietsaldo van R873 800 aan.

Volgens die Krediteuregrootboek van Gas Monkey Garage is 'n bedrag van R320 600 aan AMID Invoerders verskuldig.

Die volgende foute en weglatings is opgemerk toe die rekeningstaat met die Krediteuregrootboek vergelyk is:

(a) Faktuur 3228 van R180 000, gedateer 15 Mei 2023, is weggelaat op die rekeningstaat.

(b) Faktuur 3560 hou verband met goedere wat gekoop is tydens 'n spesialekortingaanbod van 30% vir Vadersdag deur AMID Invoerders. Die faktuur toon 'n bedrag betaalbaar van R67 200 (wat die kortingsprys weerspieël). Dit is egter teen die normale koopprys in die rekeningkundige rekords van Gas Monkey Garage vasgelê.

(c) Kredietnota 503 vir R50 000 is gedebiteer op die staat op 18 Mei 2024.

(d) Faktuur 3788 vir R80 400 is op 21 en 22 Mei 2024 op die staat opgeteken, maar korrek (en slegs een keer) in die rekening van AMID Invoerders opgeteken.

(e) 'n EFO van R320 000 is op 25 Mei 2024 deur Gas Monkey Garage gedoen, maar dit word nog nie op die staat weerspieël nie.

(f) Die staat weerspieël faktuur 3840 vir R261 600. Die faktuur moet op 5 Junie 2024 deur Gas Monkey Garage verwerk word. Die datum op die ooreenstemmende afleweringsnota en goedere ontvang-nota wat deur Gas Monkey Garage onderteken is, dui die afleweringsdatum egter aan as 31 Mei 2024.

(g) Die boekhouer van Gas Monkey Garage is daarvan oortuig dat hy 'n betaling van R88 000 op die aanlyn bankplatform gelaai het vir **31 Mei 2024**. 'n Ondersoek het bevind dat die betaling wel deur die aanlyn bankrekening gegaan het. Geen boekhoudingsinskrywings is gemaak nie.

IEB Copyright © 2024